

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Для студентів 3 курсу з дисципліни «Сестринська практика. Практика педіатрична»

„ Затверджено”

на методичній нараді кафедри педіатрії

Завідувач кафедрою педіатрії

д. м. н., професор О.І. Сміян

Протокол № 1

Від „27” _серпня 2024 р.

Практичне заняття № 1

Організація роботи поста медичної сестри. Медична документація, порядок її ведення.

Місце проведення заняття: міська дитяча клінічна лікарня, відділення СМДКЛ, учбова кімната.

Обсяг – 2 години.

1.1. Особливості деонтології в роботі медсестри з дітьми та їх родичами.

Законодавчі та нормативні акти, що регламентують роботу медсестри педіатричного відділення. Структура і функції педіатричного стаціонару.

Актуальність: Однією з основних галузей охорони здоров'я населення України є охорона материнства і дитинства. Надання кваліфікаційної медичної допомоги дітям в педіатричному відділенні дитячого стаціонару – невід'ємна частина цієї галузі. Організація роботи медичної сестри педіатричного відділення регламентується законодавчими та нормативними актами, тому знання їх, розуміння і чітке виконання сприяє підвищенню ефективності роботи з дітьми, їх швидкому одужанню.

Мета: Вивчити функціональні обов'язки та основні законодавчі і нормативні акти, що регламентують роботу медсестри педіатричного відділення; оволодіти навичками організації роботи медичної сестри педіатричного відділення та вивчити особливості деонтології в роботі медичної сестри дитячого відділення.

КОНКРЕТНІ ЦІЛІ

Студент повинен знати:

1. Особливості деонтології в роботі медсестри.
2. Законодавчі та нормативні акти з організації роботи медичної сестри педіатричного відділення (накази №288, 916).
3. Структуру та функції дитячого стаціонару.
4. Основні обов'язки медсестри.

Вміти:

1. Дотримуватися правил деонтології в роботі медсестри.
2. Користуватися в роботі законодавчими та нормативними актами.
3. Виконувати основні обов'язки медсестри.

БАЗОВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ, НАВИЧКИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ (міждисциплінарна інтеграція)

Назви попередніх дисциплін	Отримані навички
Етика та деонтологія Догляд за дітьми	особливості деонтології в роботі медсестри. законодавчі та нормативні акти, особливості санітарно-гігієнічного режиму для дітей різного віку

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПРАЦІ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА ДО ЗАНЯТТЯ:

Теоретичні питання до заняття:

1. Особливості деонтології в роботі медсестри.
2. Законодавчі та нормативні акти.
3. Основні обов'язки медсестри.

1.2. Основні обов'язки медичної сестри педіатричного відділення. Організація роботи поста медичної сестри. Документація медичної сестри та правила її ведення. Правила передавання чергувань наступній зміні.

Актуальність: Чітка організація роботи медичної сестри медсестринського посту, маніпуляційного та процедурного кабінетів педіатричного відділення сприяє підвищенню ефективності роботи з дітьми, їх швидкому одужанню, правильність ведення медичної документації забезпечує належний контроль за діяльністю даної установи.

Мета: Вивчити функціональні обов'язки медсестри педіатричного відділення; набути професійні навички роботи медичної сестри педіатричного стаціонару, вивчити медичну документацію, що заповнюється постовою медичною сестрою та оволодіти правилами її заповнення.

КОНКРЕТНІ ЦІЛІ

Студент повинен знати:

1. Основні обов'язки медсестри.
2. Документацію, правила її ведення.
3. Правила передавання чергувань наступній зміні.

Вміти:

1. Виконувати основні обов'язки медсестри.
2. Правильно заповнювати документацію постової медсестри.
3. Підготувати здачу чергування наступній зміні.

БАЗОВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ, НАВИЧКИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ (міждисциплінарна інтеграція)

Назви попередніх дисциплін	Отримані навички

Етика та деонтологія	та	особливості деонтології в роботі медсестри.
Догляд дітьми	за	законодавчі та нормативні акти, особливості санітарно-гігієнічного режиму для дітей різного віку

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПРАЦІ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА ДО ЗАНЯТТЯ:

Теоретичні питання до заняття:

1. Особливості деонтології в роботі медсестри.
2. Законодавчі та нормативні акти.
3. Основні обов'язки медсестри.
4. Документацію, правила її ведення.

1.3. Реєстрація пацієнтів, що поступають у відділення. Заповнення історії хвороби.

Термометрія, вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу із внесенням даних до температурного листка. Робота з листком призначень. Правила введення дітям лікарських засобів через рот.

Актуальність: Однією з основних галузей охорони здоров'я населення України є охорона материнства і дитинства. Надання кваліфікаційної медичної допомоги дітям в педіатричному відділенні дитячого стаціонару – невід'ємна частина цієї галузі. Чітка організація роботи медичної сестри медсестринського посту педіатричного відділення сприяє підвищенню ефективності роботи з дітьми, їх швидкому одужанню, правильність ведення медичної документації забезпечує належний контроль за діяльністю даної установи.

Мета: Вивчити функціональні обов'язки та основні законодавчі і нормативні акти, що регламентують роботу медсестри педіатричного відділення; оволодіти навичками організації роботи медичної сестри педіатричного відділення; набути професійні навички роботи медичної сестри педіатричного стаціонару

Студент повинен знати:

Основні обов'язки та дії постової медсестри:

- оформлення документації постової медсестри
- техніку проведення термометрії
- техніку вимірювання артеріального тиску
- правила дослідження властивостей пульсу
- правила заповнення листка призначень
- особливості введення лікарських засобів дітям через рот

Студент повинен вміти:

- дотримуватися правил деонтології в роботі медсестри
- користуватися в роботі законодавчими та нормативними актами
- виконувати основні обов'язки медсестри
- правильно заповнювати документацію постової, правила її ведення
- правильно зберігати медикаментозні засоби

- провести термометрію
- виміряти артеріальний тиск
- дослідити властивості пульсу
- правильно заповнити листки призначень

Практичне заняття № 2

Робота маніпуляційної медичної сестри педіатричного відділення.

Основна документація маніпуляційного кабінету. Правила зберігання та обліку медикаментозних засобів і медичного інструментарію у маніпуляційному кабінеті та на посту. Виписування, облік та зберігання сильнодіючих, наркотичних та отруйних речовин згідно з діючим наказом.

Місце проведення заняття: міська дитяча клінічна лікарня, відділення СМДКЛ, учбова кімната.

Обсяг – 2 години.

Актуальність: Чітка організація роботи медичної сестри маніпуляційного кабінету педіатричного відділення, а саме правильність виконання маніпуляцій, знання їх методик, знання правил розведення та розрахунку антибактеріальних засобів, шляхи їх введення та ведення медичної документації маніпуляційного кабінету сприяє підвищенню ефективності роботи з дітьми, їх швидкому одужанню.

Мета: Вивчити функціональні обов'язки медичної сестри маніпуляційного кабінету педіатричного відділення; оволодіти навичками організації роботи та набуті професійні навички.

КОНКРЕТНІ ЦІЛІ

Студент повинен знати:

Обов'язки та дії медсестри маніпуляційного кабінету:

5. особливості деонтології в роботі медсестри;
6. законодавчі та нормативні акти;
7. основні обов'язки медсестри;
8. правила заповнення листка призначень;
9. основну документацію маніпуляційного кабінету;
10. правила зберігання медикаментозних засобів;
11. правила зберігання медичного інструментарію;
12. правила виписування, облік та зберігання сильнодіючих, наркотичних та отруйних речовин;
13. правила підготовки маніпуляційного стола до роботи;
14. особливості введення лікарських засобів дітям та методику їх розрахунку;
15. техніку виконання підшкірних ін'єкцій;
16. техніку виконання внутрішньом'язових ін'єкцій;
17. техніку виконання внутрішньовенних ін'єкцій;
18. розрахунок дози антибіотика;
19. техніку заповнення системи для інфузій;
20. вивчити правила дезінфекції, передстерилізаційного очищення інструментарію.

Студент повинен вміти:

4. дотримуватися правил деонтології в роботі медсестри;
5. користуватися в роботі законодавчими та нормативними актами;
6. виконувати основні обов'язки маніпуляційної медсестри;

7. правильно заповнювати документацію, правила її ведення;
8. правильно зберігати медикаментозні засоби;
9. правильно заповнити листки призначень;
10. правильно зберігати медичний інструментарій;
11. підготувати здачу чергування наступній зміні;
12. виписувати, вести облік зберігання сильнодіючих, наркотичних та отруйних речовин;
13. підготувати маніпуляційний стіл до роботи;
14. виконати підшкірних ін'єкцій;
15. виконати внутрішньом'язові ін'єкції;
16. виконати внутрішньовенні ін'єкції;
17. розрахувати дози антибіотика;
18. заповнити системи для інфузій;
19. провести дезінфекцію та передстерилізаційне очищення інструментарію.

**БАЗОВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ НАВИЧКИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ
(міждисциплінарна інтеграція)**

Назви попередніх дисциплін	Отримані навички
Етика та деонтологія Догляд за дітьми Сестринська практика	особливості деонтології в роботі медсестри педіатричного відділення. законодавчі та нормативні акти, особливості санітарно-гігієнічного режиму для дітей різного віку організація роботи постової медичної сестри педіатричного відділення

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПРАЦІ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА ДО ЗАНЯТТЯ:

Теоретичні питання до заняття:

21. основна документація маніпуляційного кабінету;
22. правила зберігання медикаментозних засобів;
23. правила зберігання медичного інструментарію;
24. правила виписування, облік та зберігання сильнодіючих, наркотичних та отруйних речовин;
25. правила підготовки маніпуляційного столу до роботи;
26. техніка виконання підшкірних ін'єкцій;
27. техніка виконання внутрішньом'язових ін'єкцій;
28. техніка виконання внутрішньовенних ін'єкцій;
29. розрахунок дози антибіотика;
30. техніку заповнення системи для інфузій;
31. вивчити правила дезінфекції, передстерилізаційного очищення інструментарію

Вихідний рівень знань та вмінь перевіряється шляхом розв'язування ситуаційних задач з кожної теми, відповідями на тести та конструктивні запитання.

Практичне заняття № 3

Забезпечення лікувального та діагностичного процесу у педіатричному стаціонарі.

Особливості догляду та невідкладна допомога при гіпертермічному, судомному синдромі, дихальній та серцево – судинній недостатності. Техніка взяття мазків із зіву та носа. Правила накладання зігрівального компресу. Техніка застосування гірчичників, користування грілкою, пухирем з льодом. Правила користування кишеньковим та стаціонарним інгаляторами. Методика і техніка подавання дітям зволоженого кисню та користування кисневою подушкою.

Місце проведення заняття: міська дитяча клінічна лікарня, відділення СМДКЛ, навчальна кімната.

Обсяг – 2 години.

Актуальність: Робота медичної сестри при наданні екстреної допомоги дітям з гострими захворюваннями органів дихання, серцево – судинної та нервової систем є одним з видів лікувально - діагностичної роботи медичної сестри. Правильність виконання, своєчасність, розуміння методик проведення маніпуляцій, забору аналізів значно сприяє підвищенню ефективності лікувального процесу.

Мета: Оволодіти навичками техніки взяття мазків із зіву та носа, правилами накладання зігрівального компресу, технікою застосування гірчичників, користування грілкою, пухирем з льодом, кишеньковим та стаціонарним інгаляторами, методикою і технікою подавання дітям зволоженого кисню та користування кисневою подушкою, а також вміння надавати першу медичну допомогу при гострих захворюваннях органів дихання серцево – судинної та нервової систем у дітей.

КОНКРЕТНІ ЦІЛІ

Студент повинен знати:

1. Принципи надання першої медичної допомоги при гострих захворюваннях органів дихання серцево – судинної та нервової систем у дітей.
2. Техніку проведення непрямого масажу серця та ШВЛ;
3. Техніку взяття мазків із зіву та носа.
4. Правила накладання зігрівального компресу.
5. Техніку застосування гірчичників, користування грілкою, пухирем з льодом. Правила користування кишеньковим та стаціонарним інгаляторами.
6. Методику і техніку подавання дітям зволоженого кисню та користування кисневою подушкою.
7. Правила підготовки хворої дитини до маніпуляцій і досліджень;

Студент повинен вміти:

- Надати допомогу під час лихоманки, судом;
- Надати допомогу під час зупинки серця;
- Провести непрямий масаж серця та ШВЛ
- Поставити гірчичники;
- Надати дитині зволожений кисень;
- Поставити грілку;
- Взяти мазки із зіву та носу на дослідження;
- Користуватись кишеньковим та стаціонарним інгаляторами
- Підготувати хвору дитину до маніпуляцій та досліджень;

БАЗОВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ НАВИЧКИ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Назви попередніх дисциплін	Отримані навички
----------------------------	------------------

Етика та деонтологія	особливості деонтології в роботі медсестри педіатричного відділення.
Догляд за дітьми	законодавчі та нормативні акти, особливості санітарно-гігієнічного режиму для дітей різного віку
Сестринська практика	організація роботи постової та маніпуляційної медичної сестри педіатричного відділення

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА ДО ЗАНЯТТЯ:

Теоретичні питання до заняття:

8. Принципи надання першої медичної допомоги при гострих захворюваннях органів дихання серцево – судинної та нервової систем у дітей (судоми, лихоманка, стороннє тіло в бронхах,зупинка серця).
 9. Техніка проведення непрямого масажу серця та ШВЛ;
 10. Техніку взяття мазків із зів та носа.
 11. Правила накладання зігрівального компресу.
 12. Техніка застосування гірчичників, користування грілкою, пухирем з льодом. Правила користування кишеньковим та стаціонарним інгаляторами.
 13. Методика і техніка подавання дітям зволоженого кисню та користування кисневою подушкою.
 14. Правила підготовки хворої дитини до маніпуляцій і досліджень;
- Вихідний рівень знань і умінь перевіряється шляхом вирішення ситуаційних завдань по кожній темі, відповідями на тести та конструктивні питання.

Практичне заняття № 4

Забезпечення лікувального та діагностичного процесу у педіатричному стаціонарі.

4.1. Особливості догляду та невідкладна допомога при гострих захворюваннях ШКТ. Промивання шлунка, способи його проведення, взяття промивних вод на дослідження.

Підготовка зондів, катетерів, кінцевиків до маніпуляцій. Основні види клізм, методика та правила їх постановки дітям різного віку. Підготовка хворої дитини та необхідного обладнання для взяття калу на яйця гельмінтів, приховану кров, копрограму, рентгенологічного дослідження тощо.

Місце проведення заняття: міська дитяча клінічна лікарня, відділення СМДКЛ, навчальна кімната.

Обсяг – 2 години.

Мета: оволодіти навичками промивання шлунку, взяття промивних вод шлунку на дослідження, вивчити методику постановки клізм дітям різного віку, взяття калу на дослідження, вміти підготувати хворого до рентгенологічного дослідження та надати невідкладну допомогу дітям, хворим на гострі захворювання шлунково-кишкового тракту.

КОНКРЕТНІ ЦІЛІ

Студент повинен знати:

1. Принципи надання першої медичної допомоги при гострих захворюваннях шлунково-кишкового тракту
2. Техніку проведення промивання шлунку;
3. Техніку взяття промивних вод та калу на дослідження.
4. Основні види клізм, методику та правила їх постановки дітям різного віку
5. Правила підготовки хворої дитини до маніпуляцій і досліджень;

6. Правила підготовки зондів, катетерів, кінцевиків до маніпуляцій.

Студент повинен вміти:

- Надати допомогу під час блювання;
- Надати допомогу під час діареї;
- Надати допомогу при закрепі;
- Провести промивання шлунку;
- Поставити різні види клізм;
- Взяти промивні води, кал на дослідження;
- Підготувати зонд, катетер до маніпуляцій;
- Підготувати хвору дитину до маніпуляцій та досліджень;

Вихідний рівень знань і умінь перевіряється шляхом вирішення ситуаційних завдань по кожній темі, відповідями на тести та конструктивні питання.

4.2. Особливості догляду та невідкладна допомога при гострих захворюваннях сечової системи. Правила взяття у дітей аналізу сечі для дослідження за методиками Зимницького, Нечипоренка, Addisa-Каковського, їх діагностичне значення.

Мета: оволодіти навичками збору сечі для різних видів досліджень, вивчити їх діагностичне значення, правила проведення туалету сечостатевого органу, методику проведення катетеризації сечового міхура, урографії, вміти підготувати хворого до досліджень та надати невідкладну допомогу дітям при гострих захворюваннях сечової системи.

КОНКРЕТНІ ЦІЛІ

Студент повинен знати:

1. Принципи надання першої медичної допомоги при гострих захворюваннях сечової системи
2. Техніку проведення туалету сечостатевого органу;
3. Техніку проведення катетеризації сечового міхура;
4. Техніку проведення урографії;
5. Правила взяття сечі для дослідження за методикою Зимницького, його діагностичне значення;
6. Правила взяття сечі для дослідження за методикою Нечипоренка, його діагностичне значення;
7. Правила взяття сечі для дослідження за методикою Addisa-Каковського, його діагностичне значення;
8. Правила взяття сечі на цукор та на загальний аналіз;
9. Правила підготовки хворої дитини до маніпуляцій і досліджень;

Студент повинен вміти:

- Надати допомогу при гострій затримці сечі;
- Провести туалет сечостатевого органу;
- Провести катетеризацію сечового міхура;
- Підготувати дитину до маніпуляцій та досліджень;
- Взяти сечу на різні види дослідження;
- Підготувати хвору дитину до маніпуляцій та досліджень;
- підготувати дитину до урографії.

Вихідний рівень знань і умінь перевіряється шляхом вирішення ситуаційних завдань по кожній темі, відповідями на тести та конструктивні питання.

Рекомендована література:

Основна література

1. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навчальний посібник / В.С. Березенко, О.В. Тяжка, А.М. Антошкіна та ін.; за ред. В.С. Березенко, О.В. Тяжкої. – 3-є вид., переробл. Та доповн. – ВСВ «Медицина», 2023. – 207 с. + 23 с. кольор. вкл.
2. Маніпуляції в педіатрії (показання та техніка виконання): навчальний посібник / Ю.В. Марушко, Т.В. Гищак, Ю.І. Тодика. – Медицина, 2019. – 144 с.
3. Медсестринство в педіатрії: підручник / В. С. Тарасюк, Г. Г. Титаренко, І. В. Паламар та ін. — 2-е видання — Медицина, 2021. — 336 с.
4. Patient Care (Practical Course): textbook. — 2nd edition / O. M. Kovalyova, V. M. Lisovyi, R. S. Shevchenko et al. — K., 2018. — 320 p.
5. Педіатрія: практичні навички : навч.-метод. посіб. / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук – 2-е вид., переробл. і доповн. – К. : ВСВ «Медицина», 2023. – 328 с.
6. Спеціалізована сестринська практика в педіатрії : навчальний посібник / І. О. Мітюряєва-Корнійко, О. В. Виговська, С. Ю. Романенко, Т. Д. Клець, А. Б. Корнієнко, Т. А. Шевченко, О. С. Качалова, Е. С. Суходольська, Г. В. Салтикова, Ю. М. Кривонос, І. В. Ковальчук; за ред. проф. І. О. Мітюряєвої-Корнійко. К. : ДП «Експрес-об'ява», 2023. 376 с.

Допоміжна література

1. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка [Текст] : навчальний посібник / Л. С. Савка, Л. І. Разінкова, О. І. Коцар ; ред.: Л. М. Ковальчук, О. В. Кононов. - 3-є вид., перероб. і доп. - Київ : Медицина, 2017. - 600 с.
2. Касевич Н. М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В. І. Литвиненка. К. : Медицина, 2017. – 424 с.
3. Ковальова О. М., Лісовий В. М., Шевченко С. І., Фролова Т. І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації. – Вид. 3-є, випр. – К.: Медицина, 2015. – 488 с.
4. Principles of Pediatric Nursing. Techniques for Medical Procedures and Manipulations : study guide (III–IV a. l.) / O. V. Tiazhka, A. M. Antoshkina, M. M. Vasiukova et al.; edited by O. V. Tiazhka. – K. : AUS Medicine Publishing, 2016. – 144 p.
5. Methodical instructions for practical lessons on the topic “Emergency care and rules of care for patients with diseases of the urinary system” on the discipline “Nursing care” / compilers: O. I. Smiyan, Y. A. Manko, O. G. Vasilyeva. – Sumy : Sumy State University, 2023. – 24 p.